

2021-01-27
A2021/

Ledamöterna i
Övervakningskommittén för det
nationella socialfondsprogrammet
2014–2020

Arbetsmarknadsdepartementet

Förslag till ändring av det nationella socialfondsprogrammet 2014–2020 med anledning av React-EU

Utmaningar

Pandemin och dess följdverkningar har inneburit att situationen på arbetsmarknaden har försämrats betydligt. Initialt har sysselsättningsfallet varit särskilt stort bland kvinnor, personer med eftergymnasial utbildning och unga. Arbetslösheten har ökat snabbt i alla grupper, men framför allt bland unga. Arbetslösheten har stigit något mer bland män än kvinnor, trots att kvinnors sysselsättningsgrad minskat mer. Under tredje kvartalet 2020 minskade ökningen men arbetslösheten ökar fortfarande i alla grupper, men mer bland utrikes födda, oavsett kön, både när vi jämför med föregående kvartal och jämfört med hur det såg ut för ett år sen.

Läget på arbetsmarknaden väntas vara fortsatt allvarligt framöver, även om sysselsättningsfallet begränsas av att företagen i stor utsträckning tillämpar korttidspermittering. Det försämrade pandemiläget i början av 2021 riskerar att ytterligare försämma läget på arbetsmarknaden och har föranlett åtgärder såsom utökat stöd vid korttidspermittering. Sysselsättningen bedöms öka något 2021, men det sker långsamt eftersom många företag i första hand ökar produktionen genom att öka arbetstiden bland redan anställda när korttidspermittering fasas ut. Risken för att bli långvarigt arbetslös är särskilt stor i grupper som sedan tidigare har en svag förankring på arbetsmarknaden.

Krisen medför att strukturomvandlingen på arbetsmarknaden påskyndas. Det innebär i sin tur högre krav på arbetskraftens kompetenser, vilket

riskerar att öka obalanserna på arbetsmarknaden och att arbetslösheten permanentas på en högre nivå. En del arbeten som försvinner kommer inte tillbaka.

Pandemin visar på vikten av omställning. Den som förlorat arbetet behöver därför goda möjligheter att ställa om till ett nytt jobb, bland annat för att minska kompetensbristen inom vissa yrken och för att möta arbetsgivarnas behov när ekonomin vänder.

Målgrupper och insatser som stöds

Målgruppen för React-EU i socialfondsprogrammet är arbetslösa som behöver rustande och matchande insatser för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden i syfte att snabbt komma i arbete och undvika långtidsarbetslöshet till följd av pandemin. Medlen ska främst finansiera insatser för arbetslösa, exempelvis unga eller utrikes födda, som behöver insatser för att komma i arbete eller utbildning (reguljär eller annan) som bedöms vara en förutsättning för att få ett varaktigt arbete, eller som behöver kompetensutveckling för omställning till arbete.

Medlen ska användas till att förstärka den nationella arbetsmarknadspolitiken.

Medel

Enligt budgetpropositionen beräknas ca 283 miljoner euro tillföras Socialfonden för 2021–2023 med anledning av React-EU. Av beloppet föreslås 2 procent användas för tekniskt stöd.

Fördelning av medel

Medlen ska tilldelas och utlysas på nationell nivå, varav ca 75 procent bara kan sökas av Arbetsförmedlingen. Motivet är att pandemin har skapat en situation där det krävs en nationell koordinering av resurserna för att snabbt få till stånd effektiva insatser, i samarbete med lokala, regionala eller andra relevanta aktörer. Resterande ca 25 procent kan sökas av en bredd av aktörer, t.ex. civilsamhällesorganisationer.

Utvärdering m.m.

Medlen kan finansiera utvärdering och analysverksamhet. Minst en utvärdering av React-EU ska ha genomförts senast den 31 december 2024 för att bedöma medlens ändamålsenlighet och effekter på deltagarna,

kostnadseffektivitet samt hur medlen bidragit till att uppnå syftet med det tematiska målet.

Förväntade resultat

Fler arbetslösa kan ta del av insatser för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden och övergå till arbete eller utbildning.

Utfalls- och resultatindikatorer

Preliminärt beräknade målvärden 2023.

Utfallsindikator

- Antal deltagare: ca 66 000

Resultatindikatorer

- Andel i arbete 6 månader efter avslutad åtgärd: ca 21 %
- Andel i utbildning 6 månader efter avslutad åtgärd: ca 7 %